

GRECO, rapoarte critice la adresa României: Progrese insuficiente în combaterea corupției | Secția specială de investigare a magistratilor, „o anomalie” în sistemul instituțional

România a înregistrat progrese insuficiente în combaterea corupției, transmite Grupul Statelor contra Corupției (GRECO), exprimând preocupare privind reformele din sistemul judiciar, în special asupra refuzului Bucureștiului de a desființa Secția specială de investigare a magistratilor.

România a înregistrat foarte puține progrese în implementarea măsurilor de combatere a corupției în rândul parlamentarilor, judecătorilor și procurorilor, precum și în abordarea preocupărilor generate de controversata reforma a justiției, anunța Grupul Statelor contra Corupției (GRECO), un organism al Consiliului Europei (CoE), în două rapoarte publicate marți, remise MEDIAFAX.

GRECO îndeamnă autoritățile române să adopte măsuri determinate pentru a obține progrese tangibile cât mai curând posibil. În acest context, GRECO salută faptul că pe 4 iunie premierul României a anunțat intenția de a abandona controversatele reforme judiciare.

Într-un raport privind conformarea, în care sunt analizate progresele în implementarea măsurilor recomandate în 2015 pentru prevenirea corupției în cazul parlamentarilor, judecătorilor și procurorilor, GRECO a concluzionat că România s-a conformat în totalitate doar în cazul a patru dintre cele 13 recomandări, implementând parțial trei și neimplementând șase. Într-un raport de urmărire a situației, care evaluează conformarea cu recomandările formulate în raportul ad hoc referitor la reforma judiciară pregătit prin procedura de urgență în 2018, GRECO a observat că autoritățile române au aplicat doar una dintre cele cinci recomandări.

În privința parlamentarilor, GRECO notează că autoritățile române nu au revizuit încă, așa cum se solicită, regulile și practicile procesului legislativ. În pofida apelului GRECO de limitare a utilizării procedurilor de urgență la situații excepționale, autoritățile au continuat să recurgă la acestea pentru a adopta amendamente legale importante.

Alte lipsuri se referă la faptul că nu a fost instituit niciun mecanism eficient de aplicare a codului de conduită a parlamentarilor și că scopul incriminării situațiilor de conflict de interese rămâne limitat.

"În privința reformelor din sistemul judiciar, GRECO avertizează că cele mai recente tentative ale autorităților române de a reduce perioada de prescriere pentru anumite fapte de corupție, dacă vor deveni legi, ar submina grav lupta împotriva corupției. Adoptarea de către Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a Planului de integritate din domeniul judiciar introduce unele măsuri prin care crește gradul de constientizare în combaterea corupției, dar este necesară consolidarea rolului și eficienței persoanelor care detin funcții de conducere la instanțe și la Parchetele judiciare", precizează GRECO, denunțând și lipsa de acțiuni în sensul introducerii unor criterii obiective de selecție în numirea și revocarea procurorilor și în sensul creșterii rolului CSM în aceste proceduri.

"De asemenea, GRECO regretă că recentele amendamente legislative și deciziile Curții Constituționale au sporit rolul Executivului în numirea procurorilor de rang înalt. De fapt, consecințele amendamentelor legislative referitoare la procurorii de rang înalt din România reprezintă o problemă care stârnește preocupări serioase pentru GRECO. Atacurile continuate ale actorilor politici asupra procurorilor de rang înalt, demiterea șefei Direcției Naționale Anticorupție (DNA) și încercarea de revocare procurorului general amplifică suspiciunile referitoare la obiectivele reale ale acestor amendamente, adoptate prin proceduri urgente care nu respectă standardele în materie de stat de drept", subliniază GRECO.

"Ținând cont de faptul ca nivelul redus de conformare a României este «în general nesatisfacator», tara va face în continuare obiectul procedurii privind neconformarea. GRECO a cerut ca autoritatile române sa retransmita informatii despre progresele înregistrate pâna pe 30 iunie 2020", subliniaza GRECO.

Concluziile Raportului interimar privind conformarea

"GRECO trage concluzia ca România a implementat satisfactor sau a abordat în mod satisfactor patru din cele 13 recomandari continute în Raportul celei de-a patra runde de evaluare. Alte trei recomandari sunt implementate partial, iar sase ramân neimplementate", se arata în raport.

"În privinta membrilor Parlamentului, exista foarte putine progrese de la adoptarea raportului de conformare: nu a aparut nicio revizuire în privinta regulilor si practicilor procesului legislativ. (...) GRECO exprima preocupare privind continuarea tensiunilor politice în România din cauza reformelor din sistemul judiciar, cu potentiale consecinte negative asupra combaterii coruptiei", adauga organizatia, subliniind ca "nivelul de conformare a României cu recomandarile ramâne în general nesatisfacator".

"GRECO invita autoritatile din România sa autorizeze, cât de curând posibil, publicarea raportului, sa traducă raportul în limba nationala si sa publice aceasta traducere".

Raport de urmarire a situatiei, care evalueaza conformarea cu recomandarile formulate în raportul ad hoc

"În raportul ad hoc, GRECO reitere recomandarea din a Patra Runda de Evaluare în sensul îmbunatatirii transparentei procesului legislativ prin dezvoltarea în continuare a regulilor dezbatelor publice, consultari si audieri (...); prin evaluarea practicilor si revizuirea în consecinta a regulilor pentru a se asigura ca proiectele de lege, amendamentele la aceste proiecte, agende si rezultatele reuniunilor comisiilor sunt dezvaluite în timp util si ca sunt alocate termene corespunzatoare pentru prezentarea amendamentelor; prin adoptarea masurilor corespunzatoare astfel încât procedurile de urgenta sa se aplice ca exceptie, într-un numar limitat de cazuri. GRECO aminteste ca, potrivit celui mai recent Raport interimar de conformare, adoptat pe 20 iunie 2019, aceasta recomandare înca nu a fost implementata", se arata în raport.

"GRECO a tras concluzia ca aceasta recomandare nu a fost implementata: - noua Sectie speciala pentru investigarea infractiunilor din sistemul judiciar. În Raportul ad hoc, GRECO a recomandat ca înfiintarea Sectiei speciale pentru investigarea infractiunilor din sistemul judiciar sa fie abandonata. GRECO aminteste ca a considerat crearea Sectiei speciale a procurorilor pentru investigarea delictelor din sistemul judiciar drept unul dintre cele mai controversate amendamente; a fost perceputa ca fiind o anomalie în sistemul institutional existent, care poate conduce la conflicte de jurisdicție, poate fi utilizata gresit si poate face obiectul unor interferente în procedurile justitiei penale", subliniaza GRECO.

"Problemele prezentate referitoare la reformele din sistemul judiciar trebuie percepute în contextul mai larg al controversatelor reforme din sistemul judiciar din România, care continua sa genereze preocupari serioase la nivel national, în rândul societatii civile si comunitatii internationale. GRECO noteaza ca doar una dintre cele cinci recomandari specifice formulate în raportul ad hoc a fost aplicata, iar celelalte patru nu au fost aplicate. (...) GRECO saluta faptul ca pe 4 iunie premierul României a anuntat intentia de a abandona controversatele reforme judiciare si încurajeaza autoritatile române sa aplice în totalitate recomandarile GRECO fara întârzieri. GRECO noteaza progresele înregistrate în privinta eliminarii incompatibilitatilor pentru judecatori si procurori, adica faptul ca nu pot desfasura alte activitati, în afara celor în domeniul învățământului superior si functiilor didactice. De asemenea, GRECO recunoaste ca au fost luate de catre autoritati unele masuri initiale pentru abordarea problemei pensionarii anticipate a procurorilor si judecatorilor si asupra efectelor. În cea mai mare parte a preocuparilor, nu au fost obtinute rezultate tangibile", concluzioneaza raportul.

"GRECO are o preocupare speciala din cauza faptului ca recomandarea de abandonare a înfiintarii Sectiei de investigare a infractiuni din sistemul judiciar a fost ignorata total. Noua legislatie include anumite amendamente, printre altele, referitoare la numirea si revocarea procurorilor de rang înalt, la independenta functionala a procurorilor, la responsabilitatea personala a judecatorilor si procurorilor, care, luate împreuna, reprezinta amenintari grave la adresa independentei justitiei din România", subliniaza GRECO.